

Gajeva 3, 52100 Pula
Telefon/faks: 052 506 065
e-mail: udruga-zelena-istra@pu.t-com.hr
url: www.zelena-istra.hr

Pula, 13. svibnja 2022.

Primjedbe: Nacrt prijedloga Zakona o vodi za ljudsku potrošnju

S obzirom na kvalitetu vode u Hrvatskoj te visokoj razini povezanosti ugostiteljskih objekata na vodoopskrbnu mrežu smatramo da bi voda za piće iz slavine trebala biti besplatno dostupna u ugostiteljskim objektima na zahtjev potrošača, odnosno gosta objekta.

Direktiva (EU) 2020/2184 o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju koja se ovim zakonom implementira u članku 16. stavku 2. poziva države članice da:

„Radi promicanja upotrebe vode iz slavine namijenjene za ljudsku potrošnju države članice osiguravaju postavljanje vanjske i unutarnje opreme u javnim prostorima, ako je to tehnički izvedivo, na način koji je razmjernan potrebi za takvim mjerama i uzimajući u obzir posebne lokalne uvjete, kao što su klima i geografija.

Države članice mogu poduzeti i sljedeće mjere za promicanje upotrebe vode iz slavine namijenjene za ljudsku potrošnju:

(d) poticanje opskrbe takvom vodom besplatno ili uz nisku naknadu, za potrošače u restoranima, kantinama i ugostiteljstvu.“

Prijedlog Zelene Istre kao članice Platforme za borbu protiv zagađenja plastikom u Hrvatskoj je da se svim subjektima koji se bave posluživanjem hrane, pića ili napitaka u okviru objekta koji je povezan na vodoopskrbnu mrežu uvede obveza besplatnog omogućavanja svojim kupcima/klijentima vodu za piće iz slavine. O toj mogućnosti bi potrošači trebali biti informirani od strane objekata putem naznake u jelovnicima ili priloga jelovniku. U izvandrednim situacijama, kada voda iz slavine nije prikladna za piće, trebalo bi omogućiti i iznimku od obveze na temelju obavijesti ili upozorenja nadležnog tijela za kontrolu ispravnosti vode za piće. Osim toga, predlažemo da se uvede obveza za jedinice lokalne samouprave da postave nove i održavaju postojeće česme za pitku vodu na javnim površinama te da putem svojih internetskih stranica informiraju građane o lokacijama postojećih javnih česmi. Osim održavanja, važno je da se postojeće česme prilagode različitim korisnicima kako bi bile dostupne osobama svih skupina i osobama s invaliditetom. Mapiranje postojećih česmi trebalo bi omogućiti njihovo rašireno korištenje i olakšati njihovo održavanje. Također, predlažemo da se za sva tijela javne vlasti uvede obveza koja bi podrazumijevala osiguranje pitke vode iz javne vodoopskrbne mreže svim korisnicima prostora tijela javne vlasti te da se za tijela javne vlasti uvede zabrana nabave vode, pića ili napitaka pakiranih u jednokratnu plastičnu ambalažu. Na taj način utječe se na smanjenje nepotrebne potrošnje ambalaže za negaziranu vodu koja opterećuje sustav prikupljanja i odlaganja otpada, ublažavaju se emisije stakleničkih plinova od proizvodnje plastike te čišćenja otpada od plastike. Također, pozitivno se utječe na ublažavanje klimatskih promjena. Osim toga, doprinosi se ispunjenju ciljeva iz Direktive 2019/904 o smanjenju utjecaja određenih plastičnih proizvoda na okoliš, kao i Europskoj strategiji za plastiku u kružnom gospodarstvu.

Vidljivo je i da Direktiva 2020/2184 o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju uzima u obzir negativan utjecaj jednokratne plastike na okoliš i klimu jer je u uvodnom dijelu istaknuto:

„(40) Svrha boljeg informiranja potrošača o relevantnim informacijama i veće transparentnosti trebala bi biti porast pouzdanja građana u vodu koja im se isporučuje, kao i u vodne usluge, te bi to trebalo dovesti do veće upotrebe vode iz slavine kao vode za piće, čime bi se moglo doprinijeti smanjenju uporabe plastike, smanjenju plastičnog otpada i emisija stakleničkih plinova, te imati pozitivan utjecaj na ublažavanje klimatskih promjena i na okoliš u cjelini.“

Stoga, konkretan prijedlog odredaba je:

„Mjere za poticanje upotrebe vode iz slavine namijenjene za ljudsku potrošnju“

(1) Sve osobe koje se bave ugostiteljskom djelatnošću te sve pravne osobe ili fizičke osobe-obrtnici koji poslužuju hranu, piće ili napitke su obvezni potrošačima besplatno omogućiti konzumaciju vode iz slavine, a kao dodatak naručenoj hrani ili piću koja se konzumira u okviru objekta. Ponuda besplatne vode iz slavine mora biti naznačena na jelovniku te prilogu na jelovniku, a može biti naznačena i na kojem drugom mjestu vidljivom potrošaču prilikom naručivanja hrane ili pića.

(2) Obveza iz stavka 1. se ne primjenjuje na osobe čiji objekti u okviru kojih se poslužuje hrana ili piće nisu spojeni na vodoopskrbnu mrežu ili u izvanrednim slučajevima kada voda iz slavine nije prikladna za piće, a na temelju obavijesti ili upozorenja nadležnog tijela za kontrolu ispravnosti vode za piće.

(3) Jedinice lokalne samouprave su u roku od šest mjeseci od stupanja ovog zakona na snagu obvezne mapirati postojeće česme te informaciju o njihovim lokacijama objaviti na vlastitim internetskim stranicama. Jedinice lokalne samouprave su do 2028. obvezne progresivno povećavati broj javno dostupnih česmi za pitku vodu, uzimajući u obzir broj stanovnika jedinice lokalne samouprave, do postizanja omjera od jedne česme na 2000 stanovnika. Nove česme za pitku vodu JLS su dužne postaviti na lokacijama visoke protočnosti ljudi. Jedinice lokalne samouprave obvezne su osigurati osobama s invaliditetom pristup postojećim česmama i česmama koje će biti postavljene te omogućavati besplatno punjenje spremnika ili drugih posuda za piće kapaciteta do 2 litre na javnim česmama.

(4) Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave je obvezno u roku od šest mjeseci od stupanja ovog zakona na snagu donijeti plan uspostave mreže česmi za pitku vodu odnosno plan postavljanja novih česmi, a kojim će se između ostalog odrediti plan njihovog održavanja u razdoblju od 5 godina.

(5) Obveza progresivnog povećavanja broja javno dostupnih česmi za pitku vodu iz stavka 3. ovog članka se ne primjenjuje na jedinice lokalne samouprave koje na temelju plana uspostave ili održavanja česmi za pitku vodu očigledno raspolažu dovoljnim brojem česmi s obzirom na broj područja značajne protočnosti ljudi te osiguravaju omjer od jedne česme na 2000 stanovnika.

(6) Tijela javne vlasti dužna su osigurati pristup pitkoj vodi iz javne vodoopsrbne mreže svim korisnicima prostora tijela javne vlasti. Ujedno, tijelima javne vlasti zabranjuje se nabavljanje i uporaba vode, pića ili napitaka pakiranih u jednokratnu plastičnu ambalažu te nabavljanje i uporaba jednokratne plastične ambalaže za posluživanje vode, pića ili napitaka.